Якось повертався я з Фіуме додому. З нами їхав невеликий селянський хлопчина. Його відправили з Америки на батьківщину. Хлопцем спочатку опікувався один матрос з корабля. В Фіуме він попросив провідника нашого потяга доглянути малого пасажира й висадити його на станції в рідному селі.

Уночі поїзд промчав через Карстське плато і Хорватію. Поки розвиднілося, ми переїхали річку Драву. Коли я вийшов у коридор помилуватися ранком, то побачив там малого пасажира, що вдосталь наїздився вже по світу.

— Як тебе звати, синку? — спитав я його.

— Палі Бакаш,— відповів він.

— Ти, мабуть, той хлопчик, що повертається додому з Америки?

— Еге ж, це я.

— Ну, тоді ти, хлопче, бачив чимало цікавого.

— Справді, дядьку, я бачив багато чого.

— Що ж сподобалося тобі, Палі, найбільш на світі?

Хлопчина замріяно дивився на краєвид. Сонце вже зійшло й осявало землю золотим промінням.

— Понад усе подобаються мені пшениця та суріпиця,— нарешті відказав малий.

— Де ж ти бачив у Америці пшеницю та суріпицю?

— Там я не бачив, але дома надивився на них досить.

— Ну, але ж і там ти бачив щось гарне? Адже море таки прекрасне?

— Прекрасне,— коротко відказав хлопець.

— І на морський корабель цікаво подивитися.

— І на ньому є на що подивитися.

— А ще, Палі, яке чудове видовище являє пристань! Скільки кораблів на причалі! Один припливає, другий відпливає. І скільки людей юрмиться та гуде на березі. Ще й негри є між ними.

— Є,— погодився Палі.

— А який величезний той Нью-Йорк! Там стільки людей, що ледве можна пройти вулицею.

— Це правда.

Палі не відривав очей від полів. Розмовляючи, він весь час дивився у вікно.

— А потім,— вів я далі,— які високі там будинки! Є серед них і десяти-двадцятиповерхові.

— Є й вищі.

— Ти бачив найвищий будинок?

— Бачив. Одного разу я навіть піднявся на п'ятнадцятий поверх.

— Ну, то не кожний хлопчина з вашого села може таким похвалитися... А чи сподобався тобі Нью-Йорк?

— Там дуже багато диму,— відповів хлопчик.

— А міські палаци?

— Там нема ні дворів, ні городів.

— А вулиці?

— Жодна не веде на луку.

Раптом хлопчина скрикнув:

— Дивіться, копають!

Біля залізничної колії угорські робітники копали землю. Палі висунувся з вікна і жадібно оглядав грабарів. Очі йому заблищали.

— Ой, хотів би я бути серед них, як отой хлопець он там! — вигукнув Палі.

Він забув про море, про корабель, про Нью-Йорк і про його хмарочоси. Хлопчик зірвав з голови капелюха і висунув з вікна. Потім помахав ще й білою хусточкою.

Робітники покинули на хвилину працювати. Один з них у відповідь помаяв капелюхом. Пасажири теж замахали хустками.

Хлопчик далі дивився у вікно.

— Ой, яка там чудова дзвіничка! — вигукнув він.

Здалеку нам кивала дзвініця невеличкого села.

— Дивіться, як гарно в'ється між кущами той потік! — сказав замилувано хлопчик.— А тополі край дороги як рівненько вишикувалися! А он пагорок як голубіє від квітів! А ліс який зелений!

Незабаром Палі знову вигукнув:

— А ось село! Скільки акацій! Скільки квітів у городі! А подивіться-но туди: на димарі лелечине гніздо! Доброго ранку, друже лелеко!

Хлопець замовк на хвильку, потім знов озвався:

— У нашому селі куди більше дерев!

— Справді?

— Так. І квіти кращі. А потік тече біля самого села. І млин стукотить на воді. І дзвініця в нас краща, більша... На нашому димарі теж звив собі гніздо лелека. А під стріхою — ластівки...

Малий зробився раптом дуже говіркий. Я обійняв його за плечі.

— Здається, синку, що тобі ваше село миліше, аніж уся Америка,— сказав я.

— Бо воно таки краще від неї,— відповів Палі, і очі йому зволожилися.

А потяг швидко мчав хлопчика до села.